บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทนี้จะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคมกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ และความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมในการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง ผลการวิเคราะห์จะแยกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงโดยวิธีการทางสถิติ 2 วิธีด้วยกัน วิธีแรกคือการวิเคราะห์ในระดับ 2 ตัวแปร โดยหาคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ตามหมวดของตัวแปรอิสระแต่ละตัว โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Anova) วิธีที่สองจะวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ด้วยวิธีการวิเคราะห์จำแนกพหุ (Multiple Classification Analysis หรือ MCA) และส่วนที่สองจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมในการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงโดยวิธีการวิเคราะห์ตารางไขว้ด้วยค่าสถิติไคสแควร์ ดังต่อไปนี้

1. <u>ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม</u>

เพื่อแสดงให้เห็นคุณลักษณะพื้นฐานของกลุ่มลูกเรือที่ตกเป็นตัวอย่าง จึงได้มีการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะพื้นฐานด้านต่าง ๆ ว่าเป็นอย่างไร โดยคุณลักษณะพื้นฐานที่นำมาศึกษาดูความสัมพันธ์ได้แก่

- ระดับการศึกษากับอายุ
- สถานภาพสมรสกับอายุ
- ระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือกับอายุ
- สถานภาพสมรสกับระดับการศึกษา
- รายได้กับระดับการศึกษา
- ที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเลกับสถานภาพสมรส

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่าง ๆ ที่นำมาศึกษานี้พิจารณาโดยวิธีทางสถิติ 2 วิธี ด้วยกันได้แก่ ตารางไขว้ (Cross tablulation) และ ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปร (Correlation matrix)

ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่นำมาหาค่าสหสัมพันธ์กันนี้ ตัวแปรอิสระจะเป็นตัวแปรแบบนามมาตรา (Nominal Scale) และแบบจัดอันดับ (Ordinal Scale) ส่วนตัวแปรตามเป็นตัวแปรแบบช่วง (Interval Scale) สำหรับตัวแปรอิสระที่เป็นตัวแปรแบบนามมาตราได้ทำเป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) เฉพาะตัวแปรภูมิลำเนาเดิมได้แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ดังนี้

- AGE คืออายุรายงานของลูกเรือ
- EDUC คือระดับการศึกษาชั้นสูงสุดของลูกเรือประมง
- MARSTAT คือสถานภาพสมรสปัจจุบันของลูกเรือประมง
  กำหนดให้ 0 คือ เคยสมรส 1 คือ ไม่เคยสมรส
- INCOME คือรายได้ต่อเดือนของลูกเรือประมง
- TYPERES คือที่พักอาศัยของลูกเรือขณะที่ไม่ได้ออกทะเล
  กำหนดให้ 0 คือ เรือ 1 คือ บ้านเช่า
- DURAT คือระยะเวลา (ปี) ที่ทำงานเป็นลูกเรือ
- CENTRAL คือลูกเรือประมงที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่ภาคกลาง
  กำหนดให้ 1 คือ ภาคกลาง 0 คือ ภาคอื่น ๆ
- NORTH คือลูกเรือประมงที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่ภาคเหนือ
  กำหนดให้ 1 คือ ภาคเหนือ 0 คือ ภาคอื่น ๆ
- NORTEAS คือลูกเรือประมงที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
  กำหนดให้ 1 คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 0 คือ ภาคอื่น ๆ
- SOUTH คือลูกเรือประมงที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่ภาคใต้
  กำหนดให้ 1 คือ ภาคใต้ 0 คือ ภาคอื่น ๆ
- KNOW คือระดับ (คะแนน) ความรู้เรื่องโรคเอดส์

สำหรับตารางสหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (ตารางที่ 5) นี้จะได้นำไปใช้ในการพิจารณาเลือกตัวแปรที่จะใช้ในแบบจำลองการวิเคราะห์จำแนกพหุในส่วนต่อไปอีกครั้ง

1.1 ระดับการศึกษาจำแนกตามอายุ

ในด้านการศึกษาและอายุ (ข้อมูลชุดที่ 1 ตารางที่ 2) พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์ทางลบกับอายุ กล่าวคือ ลูกเรือกลุ่มอายุมากมีแนวโน้มที่ไม่ได้รับการศึกษาหรือเรียนจบประถม 1 - 4 มากกว่ากลุ่มที่อายุน้อยกว่า โดยพบว่า ร้อยละ 74.2 ของลูกเรือที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไปคือลูกเรือที่ไม่ได้เรียนและเรียนจบชั้นประถม 1 - 4 กลุ่มลูกเรือที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีลูกเรือที่ไม่ได้เรียนและเรียนจบชั้นประถม 1 -4 ร้อยละ 38.7 ส่วนลูกเรือที่อยู่ในกลุ่มอายุ 25 -29 ปีมีสัดส่วนร้อยละ 27.7 และต่ำสุดคือลูกเรือที่มีอายุระหว่าง 20 - 24 ปีมีลูกเรือที่ไม่ได้เรียนและเรียนจบชั้นประถม 1 - 4 ร้อยละ 10.9 ในขณะที่ลูกเรือที่มีอายุระหว่าง 25 - 29 ปีมีสัดส่วนของผู้ที่เรียนจบชั้นมัธยมขึ้นไปสูงสุดร้อยละ 19.3 รองลงมาคือลูกเรือที่มีอายุระหว่าง 20 - 24 ปีมีสัดส่วนร้อยละ 12.3 ถัดมาลูกเรือที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีมีสัดส่วนร้อยละ 11.5 และต่ำสุดคือลูกเรือที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนร้อยละ 10.6 จากผลการศึกษาที่ปรากฏน่าจะอธิบายได้ว่าการที่ลูกเรือในกลุ่มอายุปานกลาง คือ 25 - 29 ปี เป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนของผู้ที่เรียนจบชั้นมัธยมขึ้นไปมากที่สุดในขณะที่ลูกเรือที่อายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไปจบประถม 1 - 4 และลูกเรือที่อายุต่ำกว่า 20 ปีจบประถม 5 - 7 ในสัดส่วนที่มากที่สุดนั้นเป็นเพราะว่าในกลุ่มลูกเรือที่อายุต่ำกว่า 20 ปีนั้นการประกอบอาชีพทำให้ไม่มีโอกาสที่จะได้ศึกษาต่อ จึงทำให้ลูกเรือในกลุ่มนี้มีระดับการศึกษาปานกลางและลูกเรือที่อายุ 30 ปีขึ้นไปจัดอยู่ในกลุ่มที่อายุมาก ระดับการศึกษาชั้นประถม 4 นับว่าสูงแล้วสำหรับการประกอบอาชีพลูกเรือประมง อีกทั้งการทำงานก็ทำให้สูญเสียโอกาสในการเรียน ในขณะที่ลูกเรือที่มีอายุช่วงกลางยังมีอายุไม่มากนักการเข้ามาทำงานในช่วงอายุนี้ทำให้มีโอกาสเรียนจบในระดับที่สูงกว่าลูกเรือกลุ่มอายุอื่น ๆ และเมื่อพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรอายุกับระดับการศึกษา (ตารางที่ 5) พบว่ามีค่า -0.34 หมายความว่าเมื่ออายุเพิ่มขึ้นระดับการศึกษาจะลดลง ดังนั้นน่าจะสรุปได้ว่าระดับการศึกษากับอายุของลูกเรือมีความสัมพันธ์กันในทางลบ

1.2 สถานภาพสมรสจำแนกตามอายุ

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับอายุของลูกเรือ (ข้อมูลชุดที่ 2 ตารางที่ 2) พบว่า ลูกเรือที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีจะมีสัดส่วนของผู้ที่ไม่เคยสมรสสูงสุดร้อยละ 98.4 รองลงมาลูกเรือที่มีอายุ 20 - 24 ปีมีสัดส่วนของผู้ที่ไม่เคยสมรสร้อยละ 88.9 ลูกเรือที่มีอายุระหว่าง 25 - 29 ปีมีสัดส่วนของผู้ที่ไม่เคยสมรสร้อยละ 70.2 กลุ่มสุดท้ายคือลูกเรือที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนของผู้ที่ไม่เคยสมรสร้อยละ 39.4 ในทางตรงข้ามลูกเรือที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไปจะมีสัดส่วนของผู้ที่เคยสมรสสูงสุดร้อยละ 60.6 และลูกเรือที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีมีสัดส่วนของผู้ที่เคยสมรสต่ำสุดร้อยละ 1.6 ผลที่พบปรากฏว่า ยิ่งลูกเรือมีอายุมากขึ้นสัดส่วนที่

เคยสมรสเพิ่มขึ้นตามไปด้วยแสดงให้เห็นว่าการสมรสและอายุมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ซึ่งความสัมพันธ์นี้ยิ่งแสดงให้เห็นชัดเจนมากขึ้นจากค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอายุกับสถานภาพสมรส โดยเมื่อกำหนดให้ผู้ที่เคยสมรสมีค่า 0 และผู้ที่ไม่เคยสมรสมีค่า 1 พบว่าค่าสหสัมพันธ์คือ -0.49 หมายความว่า ยิ่งลูกเรือมีอายุเพิ่มขึ้นก็จะยิ่งมีผู้ที่เคยสมรสมากขึ้นด้วย ค่าที่ปรากฏนั้นสามารถอธิบายได้ว่าลูกเรือที่อายุต่ำกว่า 20 ปีนั้นเพิ่งจะพ้นช่วงวัยเด็กและวัยรุ่นเข้าสู่วัยผู้ใหญ่จึงเป็นระยะเริ่มต้นของการมีครอบครัวในขณะที่ลูกเรือที่อายุ 30 ปีขึ้นไปผ่านช่วงวัยผู้ใหญ่มานานกว่าการผ่านการสมรสจึงเป็นไปได้มากกว่าเช่นกัน

1.3 <u>ระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือจำแนกตามอายุ</u>

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือกับอายุของลูกเรือ (ข้อมูลชุดที่ 3 ตารางที่ 2) พบว่า ยิ่งลูกเรือมีอายุมากขึ้นก็จะยิ่งมีระยะเวลาทำงานเป็นลูกเรือนานขึ้น กล่าวคือ ลูกเรือที่อายุต่ำกว่า 20 ปีทำงานเป็นลูกเรือมานาน 0 - 1 ปีและ 2 - 4 ปี ในสัดส่วนที่มากที่สุดร้อยละ 38.7 และ 47.6 กลุ่มลูกเรือที่มีอายุ 20 - 24 ปี และลูกเรืออายุ 30 ปีขึ้นไปจะมีสัดส่วนของผู้ที่ทำงานมานาน 0 - 1 ปีร้อยละ 17.9 ในขณะที่ลูกเรือที่มีอายุระหว่าง 25 - 29 ปีมีสัดส่วนของผู้ที่ทำงานเป็นลูกเรือมานานไม่เกิน 1 ปีร้อยละ 14.7 และกลุ่มสุดท้ายคือลูกเรือที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนของผู้ที่เพิ่งทำงานเป็นลูกเรือมานานไม่เกิน 1 ปีร้อยละ 14.5 ในทางกลับกันลูกเรือกลุ่มอายุนี้ก็มีสัดส่วนของผู้ที่ทำงานมานาน 10 ปีขึ้นไปสูงสุดร้อยละ 48.8 รองลงมาคือลูกเรือที่มีอายุระหว่าง 25 - 29 ปีมีสัดส่วนของผู้ที่ทำงานมานาน 10 ปีขึ้นไปร้อยละ 22.7 ส่วนลูกเรือที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีมีสัดส่วนของผู้ที่ทำงานมานาน 10 ปีขึ้นไปต่ำสุดร้อยละ 2.1 ซึ่งมีความสอดคล้องกับค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอายุกับระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือ โดยพบว่าระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือมีความสัมพันธ์ทางบวกกับอายุของลูกเรือ ความสัมพันธ์เช่นนี้อธิบายได้ว่าลูกเรือที่อายุมากกว่าก็มีระยะเวลาที่จะทำงานมานานกว่า ในขณะที่ลูกเรือที่อายุน้อยก็มีระยะเวลาที่จะทำงานสั้นกว่าเช่นกัน

ตารางที่ 2 ร้อยละของระดับการศึกษา สถานภาพสมรสและระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือ จำแนกตามอายุของลูกเรือ

	อายุ (ปี)				
	ต่ำกว่า 20	20 - 24	25 - 29	30 ขึ้นไป	รวม
ระดับการศึกษา					
ไม่ได้เรียนและป. 1-4	38.7	10.9	27.7	74.2	33.6
ประถม 5 - 7	47.6	76.9	53.0	15.2	53.6
มัธยมขึ้นไป	11.5	12.3	19.3	10.6	12.8
รวม	100.0 (191)	100.0 (350)	100.0 (296)	100.0 (330)	100.0(1165)
		χ^2=405.53		P $\leq$. 0.000	
สถานภาพสมรส					
ไม่เคยสมรส	98.4	88.9	70.2	39.4	71.7
เคยสมรส	1.6	11.1	29.8	60.6	28.3
รวม	100.0 (188)	100.0 (352)	100.0 (299)	100.0 (330)	100.0(1169)
		χ^2=287.48		P $\leq$. 0.000	
ระยะเวลาที่เป็นลูกเรือ					
0 - 1 ปี	38.7	17.9	14.7	14.5	19.5
2 - 4 ปี	47.6	41.8	31.4	15.1	32.5
5 - 9 ปี	11.5	33.0	31.1	21.7	25.8
10 ปีขึ้นไป	2.1	7.4	22.7	48.8	22.1
รวม	100.0 (191)	100.0 (352)	100.0 (299)	100.0 (332)	100.0(1174)
		χ^2=301.76		P $\leq$. 0.001	

1.4 สถานภาพสมรสจำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับระดับการศึกษา (ข้อมูลชุดที่ 1 ตารางที่ 3) พบว่าลูกเรือที่เรียนจบชั้นประถม 5 - 7 มีสัดส่วนของผู้ที่ยังไม่เคยสมรสมากที่สุด คือร้อยละ 84.0 และลูกเรือที่ไม่ได้เรียนและเรียนจบชั้นประถม 1 - 4 จะมีสัดส่วนของผู้ไม่เคยสมรสต่ำสุดร้อยละ 53.8 ในขณะเดียวกันลูกเรือกลุ่มนี้มีสัดส่วนของผู้ที่เคยสมรสสูงสุด ร้อยละ 46.2 น่าจะอธิบายได้ว่าลูกเรือที่ไม่ได้เรียนหรือเรียนจบชั้นประถม 1 - 4 นั้นมีจำนวน

ปีที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนน้อยกว่ากลุ่มลูกเรือที่เรียนจบชั้นอื่น ๆ จึงมีโอกาสที่จะสมรสก่อนลูกเรือกลุ่มอื่นด้วยเช่นกัน ความสัมพันธ์นี้สอดคล้องกับค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสถานภาพสมรสกับระดับการศึกษา กล่าวคือ ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ที่ไม่เคยสมรสมากกว่า โดยค่าที่ได้เท่ากับ 0.17

1.5 <u>รายได้ของลูกเรือจำแนกตามระดับการศึกษา</u>

ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับระดับการศึกษา (ข้อมูลชุดที่ 2 ตารางที่ 3) พบว่า ทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับระดับการศึกษาเป็นไปในทางบวก กล่าวคือลูกเรือประมงที่ไม่ได้เรียนและเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 จะมีสัดส่วนของผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 2,500 บาทต่อเดือนสูงสุดร้อยละ 16.3 ลูกเรือที่เรียนจบชั้นมัธยมขึ้นไปมีสัดส่วนต่ำสุดร้อยละ 9.1 ในขณะที่ลูกเรือกลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนของผู้ที่มีรายได้เดือนละ 4,500 บาทขึ้นไปสูงสุดร้อยละ 24.5 แสดงให้เห็นว่าลูกเรือที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าก็มีโอกาสที่จะมีรายได้สูงกว่าด้วย ซึ่งเป็นในทิศทางเดียวกับค่าสหสัมพันธ์ที่ปรากฏ คือ 0.05

<u>ตารางที่ 3</u> ร้อยละของสถานภาพสมรสและรายได้ของลูกเรือ จำแนกตามระดับการศึกษา

	ระดับการศึกษา			
	ไม่ได้เรียนและประถม 1 - 4	ประถม 5 - 7	มัธยมขึ้นไป	รวม
<u>สถานภาพสมรส</u>				
ไม่เคยสมรส	53.8	84.0	64.9	71.4
เคยสมรส	46.2	16.0	35.1	28.6
รวม	100.0(390)	100.0(624)	100.0(148)	100.0(1,162)
	χ^2=110.33		P $\leq$. 0.000	
<u>รายได้ (บาทต่อเดือน)</u>				
ต่ำกว่า 2,500	16.3	15.8	9.1	15.1
2,500 - 4,499	66.7	73.7	66.4	70.4
4,500 ขึ้นไป	17.1	10.6	24.5	14.5
รวม	100.0(387)	100.0(615)	100.0(143)	100.0(1,145)
	χ^2=24.08		P $\leq$. 0.000	

I47137521

1.6 ที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเลจำแนกตามสถานภาพสมรส

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเลกับสถานภาพสมรส (ตารางที่ 4) พบว่าลูกเรือประมงที่ไม่เคยสมรสมีสัดส่วนของผู้ที่พักอาศัยอยู่ในเรือขณะที่ไม่ได้ออกทะเลมากที่สุดร้อยละ 90.4 ในขณะที่ลูกเรือที่เคยสมรสมาแล้วจะมีสัดส่วนของผู้ที่พักอาศัยอยู่ในเรือขณะที่ไม่ได้ออกทะเลร้อยละ 66.9 โดยความสัมพันธ์ที่ปรากฏมีความสอดคล้องกับค่าสหสัมพันธ์ กล่าวคือ ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ -0.3 แสดงว่าลูกเรือที่ไม่เคยสมรสมีแนวโน้มที่จะพักอาศัยอยู่ในเรือขณะที่ไม่ได้ออกทะเลมากกว่าพักอาศัยอยู่ที่บ้านเช่าเรือที่ไม่เคยสมรสนั้น การพักอาศัยในเรือขณะที่ไม่ได้ออกทะเลจะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในเรื่องที่พักอาศัยและอาหารการกินซึ่งมีพร้อมอยู่ในเรือรวมทั้งไม่มีภาระที่จะต้องกลับไปหาครอบครัว นอกจากนี้น่าจะเนื่องมาจากผู้ที่มีครอบครัวไม่สามารถนำสมาชิกครอบครัวมาอยู่บนเรือได้ ดังนั้นเวลาขึ้นฝั่งก็คือเวลาที่จะได้อยู่ร่วมกับครอบครัวจึงไปอาศัยอยู่ในที่พักของครอบครัวมากกว่า ทำให้ลูกเรือที่ไม่เคยสมรสมีสัดส่วนของผู้ที่พักอาศัยในเรือขณะที่ไม่ได้ออกทะเลมากกว่าลูกเรือที่เคยสมรสมาแล้ว

ตารางที่ 4 ร้อยละของที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเลของลูกเรือ จำแนกตามสถานภาพสมรส

	สถานภาพสมรส		
	ไม่เคยสมรส	เคยสมรส	รวม
ที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเล			
เรือ	90.4	66.9	83.7
บ้านเช่า	9.6	33.1	16.3
รวม	100.0(837)	100.0(332)	100.0(1,169)
	χ^2=97.06	P $\leq$. 0.000	

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วจากตารางที่ 5 ที่แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระสามารถสรุปได้ดังนี้ พบว่าอายุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือ และรายได้ต่อเดือนของลูกเรือ และพบว่าเมื่อลูกเรือที่อายุมากมีแนวโน้มที่จะพักอาศัยอยู่ที่บ้านเช่าขณะที่ไม่ได้ออกทะเลมากกว่าลูกเรือที่อายุน้อย ซึ่งสอดคล้องกับสถานภาพสมรสที่พบว่าลูกเรือที่อายุมากกว่าจะเป็นผู้ที่เคยสมรสมากกว่า และผู้ที่เคยสมรสมีแนวโน้มที่จะพักอาศัยอยู่ที่บ้านเช่าขณะที่ไม่ได้ออกทะเลมากกว่าลูก

เรือที่ไม่เคยสมรส ทางด้านระดับการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์ทางลบกับระยะเวลาที่ทำงาน แสดงว่าลูกเรือที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าน่าจะมีระยะเวลาทำงานเป็นลูกเรือสั้นกว่าลูกเรือที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า เพราะเวลาที่ศึกษาทำให้ยืดระยะเวลาที่จะทำงานออกไป โดยรวมความสัมพันธ์ที่ปรากฏมีความสอดคล้องกันระหว่างการวิเคราะห์ตารางไขว้และค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ

ตารางที่ 5 สหสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้วัดความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง

สหสัมพันธ์	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1AGE	-										
2EDUC	-.3445	-									
3MARSTAT	-.4852	.1688	-								
4DURAT	.4132	-.1505	-.2826	-							
5INCOME	.1808	.0456	-.1508	.2489	-						
6TYPERES	.1517	.0023	-.2952	.1358	.0319	-					
7CENTRAL	.1003	-.0411	-.0421	.0758	.0464	-.0038	-				
8NORTH	.0754	-.0076	-.0311	-.0287	.0101	-.0144	-.0837	-			
9NORTEAS	-.0474	-.0189	.0944	-.0859	-.1315	-.0634	-.3036	-.2158	-		
10SOUTH	-.0509	.0479	.0552	.0540	.0994	.0742	-.2794	-.1986	-.7201	-	
11KNOW	.0702	.1128	.0648	.0959	.0296	.0672	.0327	.0190	-.0697	.0406	-

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้เรื่องโรคเอดส์

2.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมกับความรู้เรื่องโรคเอดส์โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ได้นำปัจจัยต่าง ๆ ทั้งสิ้น 7 ตัว ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ ที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเล ระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือ และภูมิลำเนาเดิมมาเป็นตัวแปรอิสระที่จะวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับคะแนนความรู้เรื่องโรคเอดส์ และได้นำปัจจัยที่คาดว่าน่าจะมีความสำคัญมาเป็นตัวแปรควบคุมดังต่อไปนี้

2.1.1 อายุของลูกเรือ

อายุจัดว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในทางประชากรศาสตร์ จำนวนอายุแสดงให้เห็นถึงความรู้และประสบการณ์ของบุคคลต่างรุ่นปีเกิดกัน ผู้ที่มีอายุมากกว่าน่าจะมีประสบการณ์ชีวิต และได้พบเห็นเหตุการณ์หลากหลายจึงน่าจะมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ มากกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า จากผลการศึกษาพบว่าเป็นไปตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ในกลุ่มอายุน้อยกว่า 20 ปี ข้อมูลจากตารางที่ 6 พบว่าลูกเรือที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไปมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าลูกเรือที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี กล่าวคือลูกเรือที่มีอายุระหว่าง20 - 29 ปีมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ 15 คะแนน รองลงมาคือลูกเรืออายุ 30 ปีขึ้นไปมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ 14 คะแนน และสุดท้ายลูกเรืออายุต่ำกว่า 20 ปีมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ต่ำสุดคือ 12 คะแนน แต่ในกลุ่มลูกเรือที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไปมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ 14 คะแนน ซึ่งไม่แตกต่างจากกลุ่มที่อายุต่ำกว่า 30 ปีมากนัก โดยที่ความแตกต่างเหล่านี้มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ (ระดับ $\leq$ 0.00) ดังที่ได้ตั้งสมมติฐานเอาไว้ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าลูกเรือประมงที่มีอายุมากกว่ามีโอกาสได้รับความรู้ต่าง ๆ มามากกว่าและเป็นเวลานานกลุ่มอายุน้อยกว่าดังที่ได้กล่าวมาแล้วจึงมีความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าด้วย

ตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง จำแนกตามอายุของลูกเรือ

อายุของลูกเรือ	X	S.D.	จำนวน
ต่ำกว่า 20 ปี	11.9	6.7	191
20-24 ปี	14.8	4.9	352
25-29 ปี	14.9	4.9	299
30 ปีขึ้นไป	13.8	5.6	332
F = 15.48***			

*** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\leq$ 0.00

2.1.2 ระดับการศึกษา

การศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ให้กับบุคคล ด้วยเหตุนี้ระดับการศึกษาจึงน่าจะมีความสัมพันธ์กับความรู้ในเรื่องโรคเอดส์ การศึกษาในครั้งนี้มีสมมติฐานเกี่ยวกับตัวแปรระดับการศึกษาไว้ว่า ลูกเรือประมงที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าน่าจะมีความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าลูกเรือประมงที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 7 พบว่าลูกเรือประมงที่มีการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมขึ้นไป มีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์มากที่สุด คือ 15.6 คะแนน รองลงมาคือลูกเรือประมงที่มีการศึกษาอยู่ระหว่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 7 มีคะแนนเฉลี่ย 14.2 คะแนน ลูกเรือประมงที่ไม่ได้ศึกษาหรือลูกเรือที่มีระดับการศึกษาไม่เกินชั้นประถม 4 มีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ต่ำสุด 13.5 คะแนน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์นี้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ระดับ $\leq$ 0.001) เป็นการสนับสนุนข้อสมมติฐานที่ตั้งไว้ให้เห็นเด่นชัดขึ้นว่าระดับการศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้ คือถ้ามีการศึกษาเพิ่มขึ้นความรู้ด้านต่าง ๆ เช่นความรู้เรื่องโรคเอดส์ก็จะเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

จากตารางที่ 8 เมื่อนำอายุมาเป็นตัวแปรคุม พบว่าทิศทางความสัมพันธ์ของระดับการศึกษากับความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากนัก กล่าวคือทิศทางความสัมพันธ์ในกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี อายุ 20 - 24 ปี และ 25 - 29 ปียังคงมีทิศทางตรงกับสมมติฐาน และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 กล่าวคือ ลูกเรือที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามีความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าลูกเรือประมงที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ส่วนลูกเรือที่อยู่ในกลุ่มอายุ 30 ปีขึ้นไป กลุ่มที่เรียนจบชั้นประถม 5 - 7 จะมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าลูกเรือที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไปเพียงเล็กน้อย กล่าวคือ ลูกเรือที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไปมีค่าเฉลี่ย (15.2 เปรียบเทียบกับ 14.7 คะแนน) จะเห็นได้

ว่าลูกเรือที่ไม่ได้เรียนกับลูกเรือที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ทุกกลุ่มอายุมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์น้อยกว่ากลุ่มที่เรียนจบชั้นอื่น ๆ อย่างชัดเจนทำให้สรุปได้ว่าระดับการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง

ตารางที่ 7 คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง จำแนกตามระดับการศึกษาของลูกเรือ

ระดับการศึกษาของลูกเรือ	X	S.D.	จำนวน
ไม่ได้เรียน-ประถม1-4	13.5	5.6	391
ประถม5-7	14.2	5.5	626
มัธยมขึ้นไป	15.6	4.9	149
F = 8.00**			

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\leq$ 0.001

ตารางที่ 8 คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง จำแนกตามระดับการศึกษาและอายุของลูกเรือ

ระดับการศึกษา	อายุ			
	ต่ำกว่า 20 ปี	20-24 ปี	25-29 ปี	30 ปีขึ้นไป
	X	X	X	X
ไม่ได้เรียน และ ประถม 1 - 4	10.7	14.0	14.1	13.5
ประถม 5 - 7	12.0	14.6	15.2	15.2
มัธยมขึ้นไป	13.5	16.7	15.7	14.7
F = 14.91**				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\leq$ 0.001

2.1.3 สถานภาพสมรส

จากผลงานวิจัยที่ผ่านมาไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจนถึงทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับความรู้ เพื่อเป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง การศึกษาในครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า ลูกเรือประมงที่ไม่เคยสมรสน่าจะมีความรู้เรื่องโรคเอดส์น้อยกว่าลูกเรือประมงที่เคยสมรส เนื่องจากโรคเอดส์มีผลกระทบต่อสภาพครอบครัว ระหว่างสามีภรรยา หากสามีเป็นโรคเอดส์ก็มีโอกาสสูงที่จะแพร่เชื้อไปสู่ภรรยาได้จากการมีเพศสัมพันธ์ซึ่งในปัจจุบันมีการรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์โดยผ่านสื่อต่าง ๆ รวมถึงการวางแผนครอบครัว ดังนั้นลูกเรือประมงที่เคยสมรสน่าจะเป็นผู้ที่มีความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าผู้ที่ไม่เคยสมรสโดยอาจจะได้รับความรู้จากการแนะนำของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ไปพร้อมกับความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัว หรือจากการแสวงหาความรู้เองเนื่องมาจากผู้ที่สมรสแล้วน่าจะคำนึงถึงสวัสดิภาพของตนเองและครอบครัวมากกว่าผู้ที่ยังเป็นโสดอยู่ ซึ่งผลการศึกษาจากตารางที่ 9 ก็ช่วยสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผู้ที่เคยสมรสมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าผู้ที่ไม่เคยสมรส โดยมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ 14.7 และ 13.9 คะแนน ตามลำดับและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ระดับ $\leq$ 0.05)

ตารางที่ 9 คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง จำแนกตามสถานภาพสมรสของลูกเรือ

สถานภาพสมรสของลูกเรือ	X	S.D.	จำนวน
ไม่เคยสมรส	13.9	5.7	838
เคยสมรส	14.7	5.0	332
F = 4.61*			

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\leq$ 0.05

2.1.4 รายได้ของลูกเรือ

จากผลงานวิจัยที่ผ่านมา ศึกษาพบว่าผู้ที่มีรายได้สูงมีแนวโน้มที่จะมีความรู้เรื่องโรคเอดส์สูงขึ้นตามไปด้วย จากตารางที่ 10 พบว่าลูกเรือประมงที่มีรายได้ต่อเดือน 4,500 บาทขึ้นไป จะมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์สูงสุด คือ 14.5 คะแนน รองลงมาคือ

ลูกเรือที่มีรายได้เดือนละ 2,500 - 4,499 บาท มีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ 14 คะแนน และต่ำสุดคือลูกเรือที่มีรายได้ต่ำกว่า 2,500 บาทต่อเดือน มีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ 14 คะแนน ถึงแม้คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์จะแตกต่างโดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติก็ตาม แต่ก็ชี้ให้เห็นแนวโน้มว่าผู้ที่มีรายได้สูงกว่าน่าจะมีความรู้ในเรื่องโรคเอดส์สูงกว่าตามไปด้วย

ตารางที่ 10 คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง จำแนกตามรายได้ของลูกเรือ

รายได้	X	S.D.	จำนวน
ต่ำกว่า 2,500 บาท	13.5	5.20	181
2,500 - 4,499 บาท	14.1	5.7	806
4,500 บาทขึ้นไป	14.5	5.2	166
F = 1.23			

2.1.5 ที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเล

สำหรับกลุ่มลูกเรือประมงนั้น สถานที่ประกอบอาชีพและที่พักอาศัยในขณะประกอบอาชีพและช่วงหยุดพักจะแตกต่างจากผู้ที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ เพราะลูกเรือประมงมักจะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในทะเลและชายฝั่งเพื่อหาสัตว์น้ำ เวลาที่จะขึ้นฝั่งหรืออยู่บนฝั่งจะค่อนข้างมีน้อย แม้กระทั่งวันหยุดโดยส่วนใหญ่ก็ยังพักอาศัยอยู่ในเรือมากกว่าจะมาอยู่บนฝั่ง เพราะการกลับขึ้นฝั่งหากเป็นผู้ที่อยู่ไกลครอบครัวและไกลถิ่นฐานเดิมของตนก็จำเป็นต้องพึ่งพาที่พักอาศัยชั่วคราว เช่น บ้านเช่าซึ่งทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น แต่ถ้าหากอยู่ในเรือก็จะตัดค่าใช้จ่ายส่วนนี้ไปได้ซึ่งการที่ลูกเรือใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในเรือก็อาจทำให้การได้รับความรู้และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ถูกจำกัดลง ในขณะที่ผู้ที่พักอาศัยบนฝั่งขณะที่ไม่ได้ออกทะเลก็มีโอกาสได้รับความรู้เรื่องโรคเอดส์จากแหล่งต่าง ๆ มากกว่า ในการศึกษาครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานไว้ว่า ลูกเรือประมงที่พักอาศัยอยู่บนเรือเมื่อไม่ได้ออกทะเลน่าจะมีความรู้เรื่องโรคเอดส์น้อยกว่าลูกเรือประมงที่พักอาศัยอยู่ที่อื่น ๆ เมื่อไม่ได้ออกทะเล และจากข้อมูลในตารางที่ 11 แสดงว่า ลูกเรือประมงที่อาศัยอยู่ที่บ้านเช่าขณะที่ไม่ได้ออกทะเลจะมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์สูงกว่าลูกเรือประมงที่อาศัยอยู่ในเรือขณะที่ไม่ได้ออกทะเลโดยมีคะแนน 15 และ 14 คะแนนตามลำดับ ซึ่งความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติ (ระดับ $\leq$ 0.05) และเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้

ตารางที่ 11 คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ จำแนกตามที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเล

ที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเล	X	S.D.	จำนวน
เรือ	13.9	5.6	983
บ้านเช่า	14.9	4.9	191
F = 4.86*			

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\leq$ 0.05

2.1.6 ระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือ

การประกอบอาชีพลูกเรือประมงนั้นจะต้องทำงานห่างฝั่ง ไกลจากแหล่งความรู้ ในขณะที่อยู่ในเรือโอกาสที่จะได้รับสื่อความรู้ต่าง ๆ ก็มีค่อนข้างน้อยมาก จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าโดยส่วนใหญ่หากมีโอกาสเลือกรับสื่อ ลูกเรือก็มักจะเลือกสื่อที่ให้ความบันเทิงสนุกสนาน มากกว่าสื่อความรู้ ทั้งนี้น่าจะเนื่องมาจากความต้องการผ่อนคลายความเครียดจากการทำงานหนัก ดังนั้นผู้ที่ประกอบอาชีพลูกเรือประมงมายาวนานกว่าก็ย่อมจะห่างไกลจากความรู้ต่าง ๆ มากกว่า ความรู้เรื่องโรคเอดส์จึงน่าจะน้อยกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพลูกเรือระยะสั้นกว่าตน สมมติฐานการศึกษาครั้งนี้จึงตั้งไว้ว่า ลูกเรือประมงที่มีระยะเวลาทำงานเป็นลูกเรือระยะสั้นกว่าน่าจะมีความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าลูกเรือประมงที่มีระยะเวลาทำงานเป็นลูกเรือประมงนานกว่า แต่จากข้อมูลที่ศึกษา ตารางที่ 12 พบว่าความสัมพันธ์ที่พบมีทิศทางตรงข้ามกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ โดยลูกเรือประมงที่ประกอบอาชีพลูกเรือมานาน 5 - 9 ปี และ 10 ปีขึ้นไป มีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ 15 คะแนน ส่วนลูกเรือประมงที่ประกอบอาชีพลูกเรือมานาน 2 - 4 ปีมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ 13.9 คะแนน และต่ำสุดคือลูกเรือประมงที่ประกอบอาชีพลูกเรือมานาน 0 - 1 ปี มีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ 12.9 คะแนน และมีนัยสำคัญทางสถิติ (ระดับ $\leq$. 0.001) การที่ลูกเรือประมงที่มีระยะเวลาประกอบอาชีพสั้นกว่ากลับมีความรู้เรื่องโรคเอดส์น้อยกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพลูกเรือมานานกว่าน่าจะเนื่องมาจากในปัจจุบันนี้ได้มีการพยายามเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ให้กับประชากรกลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะการพยายามเข้าถึงกลุ่มผู้ประกอบอาชีพที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ รวมถึงกลุ่มชาวประมงด้วย เช่น การแจกเอกสารความรู้ต่าง ๆ ในเรือ เมื่อเรือเข้าเทียบฝั่ง การจัดอบรมความรู้ให้โดยเฉพาะเมื่อมีโอกาส และการสอดแทรกความรู้เรื่องโรคเอดส์ไปทางสื่อที่ลูกเรือมีโอกาสเปิดรับเป็นประจำ เช่น โทรทัศน์ วิดีโอ โดยเสนอในรูปแบบความรู้และความ

บันเทิงเพื่อไม่ให้ลูกเรือเบื่อหน่ายที่จะรับสื่อเหล่านั้นซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้กลุ่มลูกเรือประมงที่ประกอบอาชีพนี้มายาวนานกว่ามีโอกาสที่จะได้รับความรู้เรื่องโรคเอดส์ในด้านต่าง ๆ มากกว่า จึงมีความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นลูกเรือประมงมาระยะเวลาสั้นกว่า

จากตารางที่ 13 เมื่อนำระดับการศึกษามาเป็นตัวแปรคุม เพื่อร่วมกันพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่าง ระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง พบว่าในกลุ่มที่ไม่ได้เรียนกับเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ลูกเรือที่ทำงานมานาน 10 ปีขึ้นไปจะมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์สูงสุดคือ 14.3 คะแนน รองลงมาคือลูกเรือที่ทำงานมานาน 2 - 4 ปี และ 5 - 9 ปี มีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ไม่ต่างกันมากนัก คือ 14 และ 12.6 คะแนนตามลำดับ ส่วนกลุ่มลูกเรือที่เรียนจบชั้นประถม 5 - 7 นั้นลูกเรือที่มีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์สูงสุด และรองลงมา 16 และ 15 คะแนน คือลูกเรือที่ทำงานมานาน 5 - 9 ปี และ 10 ปีขึ้นไปตามลำดับกลุ่มสุดท้ายคือกลุ่มลูกเรือที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไป ลูกเรือที่ทำงานมานาน 2 - 4 ปีจะมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เรื่องโรคเอดส์สูงสุด คือ 17 คะแนน รองลงมาคือลูกเรือที่ทำงานมานาน 5 - 9 ปีมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ 16 คะแนน ซึ่งจากผลที่ได้นั้นทิศทางความสัมพันธ์ที่ปรากฏเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001 และไม่เหมือนกันในทุกกลุ่มการศึกษา แสดงว่าการศึกษาเข้ามามีบทบาทร่วมกับระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือส่งผลต่อความรู้เรื่องโรคเอดส์ให้มีทิศทางความสัมพันธ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยทิศทางความสัมพันธ์จะเป็นดังนี้คือ ในกลุ่มลูกเรือที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า ระยะเวลาการทำงานสั้นจะมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์สูงกว่า การที่ลูกเรือกลุ่มนี้มีระยะเวลาการทำงานสั้นกว่าลูกเรือที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าอาจจะเป็นเพราะว่าลูกเรือกลุ่มนี้ใช้เวลาไปกับการเรียนมากกว่าการทำงาน ทิศทางความสัมพันธ์ที่ปรากฏจึงเป็นไปในลักษณะที่สลับทางกัน หากมีการศึกษาต่ำกว่าคือไม่ได้เรียนหรือเรียนจบชั้นประถม 1 - 4 และมีระยะเวลาการทำงานนานคือ 10 ปีขึ้นไปก็จะมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์สูงที่สุด ซึ่งน่าจะเป็นเพราะว่าในกลุ่มการศึกษานี้ลูกเรือที่มีระยะเวลาทำงานสั้นกว่านั้นนอกจากการศึกษาจะต่ำแล้ว ประสบการณ์ต่าง ๆ ก็น้อยกว่าด้วยเพราะทำงานเป็นลูกเรือมาระยะเวลาสั้นกว่าคะแนนเฉลี่ยคะแนนความรู้เรื่องโรคเอดส์จึงน้อยกว่า

ตารางที่ 12 คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ จำแนกตามระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือ

ระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือ	X	S.D.	จำนวน
0 - 1 ปี	12.9	6.1	229
2 - 4 ปี	13.9	5.6	382
5 - 9 ปี	14.7	5.1	303
10 ปีขึ้นไป	14.5	5.2	261
F = 5.52***			

*** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≤. 0.001

ตารางที่ 13 คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง จำแนกตามระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือและระดับการศึกษา

ระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือ	ระดับการศึกษา		
	ไม่ได้เรียนและป. 1-4	ป. 5-7	มัธยมขึ้นไป
	X	X	X
0 - 1 ปี	12.2	13.1	14.9
2 - 4 ปี	13.9	13.6	16.5
5 - 9 ปี	12.6	15.6	15.5
10 ปีขึ้นไป	14.3	15.0	14.8
F = 8.00***			

*** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≤. 0.001

2.1.7 ภูมิลำเนาเดิม

เนื่องจากในปัจจุบันนี้การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ในแต่ละภูมิภาคยังเป็นไปแบบไม่ทั่วถึง และไม่สม่ำเสมอจึงทำให้ประชากรที่อาศัยอยู่ในแต่ละภาคมีความรู้เรื่องโรคเอดส์แบบจำกัดและไม่เท่าเทียมกัน ในขณะที่อาชีพลูกเรือประมงจะเป็นอาชีพที่รวบรวมประชากรจากภูมิภาคต่าง ๆ มาปะปนกัน จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่ามีประชากรจากทุกภาคของประเทศมาประกอบอาชีพลูกเรือประมงในแหล่งที่ศึกษา ทำให้

สันนิษฐานได้ว่าความรู้เรื่องโรคเอดส์ในกลุ่มลูกเรือประมงที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกันน่าจะไม่เท่ากัน โดยในภาคเหนือจะเป็นภาคที่มีการรณรงค์และให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าภาคอื่น ๆ เนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อ HIV มีสูงกว่าภาคอื่น ๆ การให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์จะทำให้ประชากรเหล่านั้นตระหนักถึงอันตรายที่จะเกิดกับตนเองและครอบครัวรวมไปถึงการรู้จักที่จะป้องกันตนเองมากยิ่งขึ้น การศึกษาครั้งนี้จึงมีสมมติฐานว่าลูกเรือประมงที่มีภูมิลำเนาเดิมจากภาคเหนือน่าจะมีความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าลูกเรือประมงที่มีภูมิลำเนาเดิมจากภาคอื่น ๆ แต่จากผลการศึกษาตารางที่ 14 กลับพบว่า ลูกเรือประมงที่มีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์สูงสุดคือ ลูกเรือประมงที่มีภูมิลำเนาเดิมจากภาคกลาง มีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ 14.6 คะแนน รองลงมาคือ ลูกเรือประมงที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่ภาคเหนือและภาคใต้ มีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์เท่ากัน คือ 14.4 คะแนน สุดท้ายคือลูกเรือประมงที่มีภูมิลำเนาเดิมจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ 13.6 คะแนน อย่างไรก็ตาม ค่าความแตกต่างดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ และอาจสรุปผลที่พบได้ว่าภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ไม่ต่างกันมากนัก มีเพียงภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ต่ำกว่าภาคอื่น ๆ อย่างเห็นชัดเจน ซึ่งการที่ลูกเรือประมงที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่ภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าภาคอื่น ๆ น่าจะเป็นเพราะว่าภูมิภาคนี้ตั้งอยู่ใกล้เมืองหลวง การติดต่อรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ สะดวกกว่า โอกาสที่จะได้รับความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ก็มีมากกว่าด้วย จึงทำให้มีความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่า

ตารางที่ 14 คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ จำแนกตามภูมิลำเนาเดิมของลูกเรือ

ภูมิลำเนาเดิมของลูกเรือ	X	S.D.	จำนวน
ภาคกลาง	14.6	5.2	123
ภาคเหนือ	14.4	5.3	68
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	13.6	5.6	515
ภาคใต้	14.4	5.5	467
F = 2.61			

2.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม กับความรู้เรื่องโรคเอดส์ด้วยการวิเคราะห์จำแนกพหุ

การวิเคราะห์จำแนกพหุเป็นการศึกษาความแตกต่างของหน่วยวิเคราะห์ในแต่ละกลุ่มย่อยของตัวแปรอิสระว่ามีปริมาณความแตกต่างกันมากน้อยเท่าใด และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ โดยเอาค่าเฉลี่ยของกลุ่มย่อยของตัวแปรอิสระมาเปรียบเทียบกัน (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2538: 410) ตัวแปรอิสระที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์จำแนกพหุนี้ได้นำมาทั้งหมด 7 ตัวด้วยกัน คือ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ ที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเล ระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือ และภูมิลำเนาเดิม ตัวแปรอิสระที่ใช้ประกอบการพิจารณาในแบบจำลองการวิเคราะห์จำแนกพหุเดียวกันจะต้องไม่มีค่าความสัมพันธ์กันสูงเกินไป เพื่อป้องกันมิให้เกิดลักษณะที่เรียกว่า Multicollinearity ดังนั้นในขั้นแรกจึงได้มีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์จากค่าสหสัมพันธ์ (correlation) ดังที่แสดงในตารางที่ 5 ซึ่งค่าสหสัมพันธ์จะแสดงให้เห็นถึงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระตัวต่าง ๆ ว่ามีค่าสหสัมพันธ์ที่จะมีผลกระทบถึงกันหรือไม่หากนำตัวแปรเหล่านี้มาไว้ในแบบจำลองการวิเคราะห์จำแนกพหุเดียวกัน โดยการพิจารณาว่าหากตัวแปรคู่ใดมีค่าสหสัมพันธ์ใกล้ค่า 1 มากก็จะยิ่งมีผลกระทบต่อกันมาก โดยกำหนดว่าหากตัวแปรคู่ใดมีค่าสหสัมพันธ์มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไปจะไม่นำตัวแปรคู่นั้นมาวิเคราะห์ในแบบจำลองเดียวกัน ซึ่งจากตารางที่ 5 พบว่าไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดที่มีความสัมพันธ์มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ดังนั้นจึงสามารถนำตัวแปรเหล่านี้มาพิจารณาพร้อมกันในแบบจำลองเดียวกันได้

เมื่อนำตัวแปรอิสระทั้ง 7 ตัวมาทดสอบหาค่าสหสัมพันธ์แล้วพบว่าสามารถนำมาใส่ไว้ในแบบจำลองเดียวกันได้เนื่องจากไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดที่มีความสัมพันธ์กันมากกว่า 0.5 สำหรับการศึกษาครั้งนี้แบ่งการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมกับความรู้เรื่องโรคเอดส์เป็น 4 แบบจำลองด้วยกันเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังด้านต่าง ๆ กับความรู้เรื่องโรคเอดส์ได้อย่างชัดเจนดังนี้

- แบบจำลองแรกเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางประชากร ได้แก่ อายุ และสถานภาพสมรสกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ (ตารางที่ 15)
- แบบจำลองที่สองเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางสังคม ได้แก่ระดับการศึกษา ที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเล และภูมิลำเนาเดิมของลูกเรือประมงกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ (ตารางที่ 16)
- แบบจำลองที่สามเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ และระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ (ตารางที่ 17)

- แบบจำลองสุดท้ายเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทุกด้านกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ (ตารางที่ 18)

2.2.1 อายุของลูกเรือประมง

เมื่อศึกษาตัวแปรอิสระ อายุ (จากตารางที่ 15) พบว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์เพิ่มตามอายุ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือลูกเรือประมงที่มีอายุมากกว่ามีแนวโน้มจะมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าลูกเรือที่อยู่ในกลุ่มอายุน้อยกว่าทั้งในระดับสองตัวแปร และเมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรสถานภาพสมรส กล่าวคือ ค่า Eta และ Beta เท่ากันคือ 0.19 แสดงว่าอิทธิพลของตัวแปรสถานภาพสมรสไม่ได้มีอิทธิพลต่อตัวแปรอายุในการกำหนดระดับความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงและตัวแปรอายุมีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงในทางบวก โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\leq$ 0.00 และเมื่อนำตัวแปรอายุเข้ามาทดสอบในแบบจำลองการวิเคราะห์จำแนกพหุพร้อมกับตัวแปรอิสระอื่น ๆ ทุกตัว พบว่า ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงแปรผันไปตามอายุของลูกเรือ โดยทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความรู้เรื่องโรคเอดส์เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และมีค่านัยสำคัญทางสถิติอย่างมากที่ระดับ 0.00 กล่าวคือและเมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่นแล้ว ทิศทางความสัมพันธ์ก็ยังคงเหมือนเดิมเพียงแต่สัดส่วนของการผันแปรลดลงบ้างเล็กน้อย โดย Beta ลดลงจาก 0.19 เหลือ 0.16 ซึ่งผลการศึกษาที่ปรากฏช่วยสนับสนุนข้อสมมติฐานเดิมที่ว่าลูกเรือประมงที่มีอายุมากกว่าน่าจะมีความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าลูกเรือประมงที่มีอายุน้อยกว่า อย่างไรก็ตามผลการศึกษาที่ปรากฏมีลักษณะเป็นเส้นโค้ง (Curvilinear) กล่าวคือ ลูกเรือประมงที่มีอายุช่วงกลางคือ 20 - 29 ปี มีความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าลูกเรือในช่วงกลุ่มอายุอื่น ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าลูกเรือประมงที่มีอายุอยู่ในช่วงกลางจะมีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ได้มากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ อาจจะเป็นจากการศึกษา และจากการได้รับความรู้ต่าง ๆ ภายนอกโรงเรียน ในขณะที่กลุ่มที่มีอายุมากกว่านั้น ในช่วงอายุที่กลุ่มนี้ศึกษาอยู่ในโรงเรียนเป็นช่วงที่ยังไม่มีการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ ทำให้โอกาสที่จะได้รับข่าวสาร และข้อมูลความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์มีน้อยกว่า ส่วนกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่านั้นอาจจะเป็นเพราะประสบการณ์และระยะเวลาที่จะได้รับความรู้และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ นอกจากการศึกษาในโรงเรียนมีระยะเวลาน้อยกว่า รวมทั้งความรู้ที่ได้รับจากโรงเรียนก็ยังมีน้อยกว่าด้วยเพราะมาทำงานตั้งแต่อายุน้อยจึงมีเวลาศึกษาอยู่ในโรงเรียนไม่มากพอที่จะได้รับความรู้เรื่องโรคเอดส์ได้เต็มที่

2.2.2 ระดับการศึกษาของลูกเรือประมง

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความรู้เรื่องโรคเอดส์ (ตารางที่ 16) พบว่า มีทิศทางเดียวกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพบว่าลูกเรือที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าลูกเรือที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า และเมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่อยู่ในแบบจำลองเดียวกันแล้วพบว่า ทิศทางความสัมพันธ์ก็ยังคงเดิมเพียงแต่ค่าการแปรผันลดลงเล็กน้อย กล่าวคือ Beta ลดลงจาก 0.12 เหลือ 0.11 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\leq$ 0.001 ซึ่งแสดงว่าระดับการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญตัวหนึ่งที่มีส่วนในการกำหนดระดับความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง เมื่อนำตัวแปรระดับการศึกษาเข้ามาพิจารณาพร้อมกับตัวแปรอิสระทั้งหมด พบว่า ค่า Eta และ Beta เท่ากันคือ 0.12 และทิศทางความสัมพันธ์ก็ยังคงเป็นเช่นเดิม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระตัวอื่นไม่ได้มีอิทธิพลต่อตัวแปรระดับการศึกษาและต่อความรู้เรื่องโรคเอดส์มากไปกว่าตัวแปรระดับการศึกษาเอง ทิศทางความสัมพันธ์ที่ปรากฏนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าลูกเรือที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าน่าจะมีความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าลูกเรือที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.01

2.2.3 สถานภาพสมรสของลูกเรือประมง

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ (ตารางที่ 15) พบว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้กล่าวคือ ลูกเรือประมงที่เคยสมรสจะมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าลูกเรือที่ไม่เคยสมรสทั้งก่อนและหลังควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระอายุ ซึ่งอยู่ในแบบจำลองการวิเคราะห์จำแนกพหุเดียวกัน เมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอายุแล้วคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือที่เคยสมรสคือ 15 และลูกเรือที่ไม่เคยสมรสคือ 14 โดยค่าการแปรผันเพิ่มขึ้นเล็กน้อย กล่าวคือ Beta เพิ่มขึ้นจาก 0.06 เป็น 0.07 แสดงว่าตัวแปรอายุมีส่วนในการสนับสนุนตัวแปรสถานภาพสมรส โดยค่าความแตกต่างที่ปรากฏมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\leq$ 0.05

เมื่อนำตัวแปรสถานภาพสมรสเข้ามาศึกษาในแบบจำลองพร้อมตัวแปรอิสระทั้งหมดพบว่า ผลการศึกษาทั้งจากก่อนการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ และหลังจากควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ แล้ว พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับความรู้เรื่องโรคเอดส์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าลูกเรือประมงที่ไม่เคยสมรสน่าจะมีความรู้เรื่องโรคเอดส์น้อยกว่าลูกเรือประมงที่เคยสมรสแต่ความแตกต่างนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและค่าความแปรผันลดลงเล็กน้อย เมื่อควบคุม

อิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ แล้ว คือ Beta ลดลงเหลือ 0.05 จากเดิม 0.07 ซึ่งการที่ค่า Beta ลดลงเมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่น รวมทั้งไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ทำให้สรุปได้ว่าตัวแปรเรื่องสถานภาพสมรสไม่ใช่ตัวแปรสำคัญที่กำหนดความรู้เรื่องโรคเอดส์ถึงแม้จะมีทิศทางความสัมพันธ์เช่นเดียวกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ก็ตาม

2.2.4 <u>รายได้ของลูกเรือ</u>

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับความรู้เรื่องโรคเอดส์พบว่าลูกเรือที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่าจะมีความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าลูกเรือที่มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่าทั้งก่อนและหลังควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่น คือระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือลูกเรือที่มีรายได้เดือนละ 4,500 บาทขึ้นไปจะมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์สูงสุด รองลงมาคือลูกเรือที่มีรายได้เดือนละ 2,500 - 4,499 บาท และลูกเรือที่มีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ต่ำสุดคือลูกเรือที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 2,500 บาท แต่คะแนนเฉลี่ยที่ปรากฏมีความแตกต่างกันน้อยจึงไม่ปรากฏนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือแล้ว ค่าการแปรผันลดลง กล่าวคือ Beta ลดลงจาก 0.05 เหลือ 0.02 แสดงว่ารายได้ไม่ได้มีความสำคัญต่อความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือ

หลังจากนำตัวแปรรายได้เข้ามาศึกษาพร้อมกับตัวแปรอิสระทุกตัวพบว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงมีค่าใกล้เคียงกันมาก และเมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่นแล้วปรากฏว่าทิศทางความสัมพันธ์ตรงกันข้ามกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้โดยพบว่าลูกเรือที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 2,500 บาทมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์สูงสุดคือ 14.43 รองลงมาคือลูกเรือที่มีรายได้เดือนละ 2,500 - 4,499 มีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ 14.10 และลูกเรือที่มีรายได้เดือนละ 4,500 บาทขึ้นไปจะมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ต่ำสุด 13.89 คะแนน โดยค่าการผันแปรเมื่อได้ควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่นแล้วเท่าเดิมคือ Beta เท่ากับ 0.03 แสดงว่าอิทธิพลของตัวแปรตัวอื่น ๆ ไม่มีผลต่อตัวแปรเรื่องรายได้ทิศทางความสัมพันธ์จึงแตกต่างไปอย่างเห็นได้ชัด

2.2.5 <u>ที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเล</u>

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเลกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ (ตารางที่ 16) พบว่าลูกเรือที่อาศัยอยู่ที่บ้านเช่าจะมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าลูกเรือที่อาศัยอยู่ในเรือทั้งก่อนและหลังควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\leq$ 0.05 และเมื่อควบคุมอิทธพลของตัวแปรอิสระอื่น ๆ ในแบบจำลองแล้วค่าการแปรผันยังคงเดิมคือ Beta

เท่ากับ 0.06 แสดงว่าตัวแปรอิสระตัวอื่นไม่น่าจะมีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเลกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง

หลังจากนำตัวแปรที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเลมาศึกษาในแบบจำลองการวิเคราะห์จำแนกพหุพร้อมตัวแปรอิสระทุกตัวพบว่า ความแตกต่างระหว่างที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเลกับความรู้เรื่องโรคเอดส์เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้เช่นกัน แต่ค่าความแตกต่างนั้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่าลูกเรือประมงที่พักอาศัยอยู่ที่บ้านเช่าขณะที่ไม่ได้ออกทะเลจะมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าลูกเรือประมงที่พักอาศัยอยู่ในเรือขณะที่ไม่ได้ออกทะเล เมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่นแล้วทิศทางความสัมพันธ์ก็ยังคงเดิม โดยลูกเรือประมงที่พักอาศัยอยู่ที่บ้านเช่าขณะที่ไม่ได้ออกทะเลมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ 14.55 และลูกเรือที่พักอาศัยอยู่ในเรือมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ 14.04 ซึ่งค่าความแปรผันนั้นจะลดลงเมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ โดย Beta ลดลงจาก 0.07 เหลือ 0.03 การที่ความสามารถในการอธิบายการแปรผันลดลงนี้แสดงว่าตัวแปรในเรื่องที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเลไม่น่าจะมีอิทธิพลสำคัญต่อความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงมากไปกว่าตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ เช่น อายุ การศึกษา เป็นต้น

2.2.6 <u>ระยะเวลาทำงานเป็นลูกเรือ</u>

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือกับความรู้เรื่องโรคเอดส์พบว่า มีทิศทางตรงกันข้ามกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งก่อนและหลังควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ โดยพบว่าลูกเรือที่ทำงานเป็นลูกเรือมานาน 5 - 9 ปีและ 10 ปีขึ้นไปมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์มากสุดใกล้เคียงกันคือ 14.7 และ 14.5 รองลงมาคือลูกเรือที่ทำงานมานาน 2 - 4 ปีมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ 13.9 กลุ่มที่ได้คะแนนต่ำสุดคือลูกเรือที่เพิ่งเริ่มทำงานได้ 0 - 1 ปี มีคะแนนเฉลี่ยวามรู้เรื่องโรคเอดส์12.9 โดยความแตกต่างที่ปรากฏมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\leq$ 0.01 และเมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรรายได้แล้ว ค่าการแปรผันลดลงเล็กน้อย คือ Beta ลดลงจาก0.12 เหลือ 0.11 อธิบายได้ว่าระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง

จากการศึกษาตัวแปรระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือเมื่อนำเข้ามาทดสอบพร้อมกับตัวแปรอิสระทั้ง 7 ตัวพบว่า เมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่นแล้วลูกเรือกลุ่มที่ทำงานมานานกว่าจะมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่า โดยลูกเรือที่ทำงานมานาน 10 ปีขึ้นไปมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ 14.5 คะแนน ใกล้เคียงกับลูกเรือที่ทำงานมานาน 5 - 9 ปีซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ 14.4 คะแนน ต่ำลงมาคือลูกเรือที่ทำงานมานาน 2 - 4 ปี และเพิ่งเริ่มทำงานได้ 0 - 1 ปี โดยค่าความแตกต่างนี้ไม่มี

นัยสำคัญทางสถิติ และค่าความผันแปรเมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่นแล้วลดลง คือ Beta ลดลงจาก 0.11 เหลือ 0.07 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าตัวแปรอิสระระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือไม่ได้มีผลต่อความรู้เรื่องโรคเอดส์มากนักซึ่งอาจจะอธิบายได้ว่า ถึงแม้ลูกเรือเหล่านั้นจะประกอบอาชีพลูกเรือมานานก็ไม่ได้ทำให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์น้อยกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพอื่น นอกจากนั้นการที่ลูกเรือที่ประกอบอาชีพลูกเรือมานานกว่ามีความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าผู้ที่มีระยะเวลาประกอบอาชีพลูกเรือสั้นกว่านั้นอาจเป็นผลมาจากการที่มีการรณรงค์ให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ในกลุ่มลูกเรือประมงจึงทำให้ลูกเรือประมงที่ทำงานเป็นลูกเรือมานานกว่ามีโอกาสได้รับความรู้เรื่องโรคเอดส์จากการรณรงค์ในรูปแบบต่าง ๆ มากกว่าลูกเรือประมงที่ทำงานมาระยะเวลาสั้นกว่าด้วย

2.2.7 <u>ภูมิลำเนาเดิมของลูกเรือประมง</u>

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนาเดิมกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ (ตารางที่ 16) พบว่าลูกเรือที่มีภูมิลำเนาเดิมมาจากภาคกลางจะมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์มากที่สุด แต่ก็ใกล้เคียงกับคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ภาคเหนือและภาคใต้ กล่าวคือ เมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ แล้วคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือที่มาจากภาคกลาง ภาคเหนือ คือ 15 คะแนน ในขณะที่ลูกเรือที่มีภูมิลำเนาเดิมมาจากภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ต่ำกว่าคือ 14 คะแนน ซึ่งค่าความแตกต่างนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าการแปรผันลดลงเล็กน้อย เมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ แล้ว โดยBeta ลดลงจาก 0.08 เหลือ 0.07 แสดงว่าตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ ไม่ได้มีส่วนสนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนาเดิมกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ และตัวแปรภูมิลำเนาเดิมก็ไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดระดับความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงด้วย

หลังจากนำตัวแปรภูมิลำเนาเดิมมาศึกษาพร้อมกับตัวแปรอิสระทั้งหมด พบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่ภาคกลางและภาคเหนือสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของลูกเรือที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่ภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยค่าความแตกต่างนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และความสามารถในการอธิบายการแปรผันของความรู้เรื่องโรคเอดส์เมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวอื่นแล้วยังคงเท่าเดิมคือ Beta เท่ากับ 0.07 จากผลที่พบว่าลูกเรือที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ภาคกลางมีความรู้เรื่องโรคเอดส์สูงกว่าลูกเรือที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ภาคอื่น ๆ อาจจะอธิบายได้ว่าการที่พื้นที่ที่อาศัยอยู่เดิมนั้นอยู่ใกล้เมืองหลวงและแหล่งความรู้ต่าง ๆ มากกว่าจึงทำให้ประชากรมีโอกาสได้รับความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าด้วย

โดยสรุปพบว่าระหว่างแบบจำลองย่อย 3 แบบแรกนั้น ภูมิหลังทางด้านประชากรของลูกเรือประมงสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามความรู้เรื่องโรคเอดส์ได้ร้อยละ 3.9 (R^2 = 0.039) และจากแบบจำลองการวิเคราะห์จำแนกพหุความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางประชากรคือ อายุ และสถานภาพสมรสกับความรู้เรื่องโรคเอดส์พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งคู่มีอิทธิพลต่อความรู้เรื่องโรคเอดส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยตัวแปรอายุมีผลสนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ แต่ตัวแปรสถานภาพสมรสเองไม่มีผลต่ออายุในการกำหนดความรู้เรื่องโรคเอดส์ ตัวแปรอิสระที่อยู่ในแบบจำลองการวิเคราะห์จำแนกพหุ ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางด้านสังคมกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือพบว่าตัวแปรอิสระ ระดับการศึกษา ที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเล และภูมิลำเนาเดิมของลูกเรือสามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามความรู้เรื่องโรคเอดส์ได้ร้อยละ 2.3 (R^2 = 0.023) และตัวแปรอิสระที่มีผลต่อระดับความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงในแบบจำลองนี้ได้แก่ ระดับการศึกษาและที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเล สำหรับตัวแปรอิสระในแบบจำลองการวิเคราะห์จำแนกพหุความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางด้านเศรษฐกิจกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ พบว่าตัวแปรอิสระรายได้และระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือสามารถอธิบายการแปรผันของตัวแปรตามความรู้เรื่องโรคเอดส์ได้ร้อยละ 1.4 (R^2 = 0.014) ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมงคือระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือ

จากแบบจำลองการวิเคราะห์จำแนกพหุทั้ง 3 แบบ พบว่าแบบจำลองการวิเคราะห์จำแนกพหุความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางประชากรของลูกเรือมีสัดส่วนของความสามารถในการอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามความรู้เรื่องโรคเอดส์ได้ดีที่สุดร้อยละ 3.9 แสดงว่าตัวแปรภูมิหลังทางประชากรคืออายุและสถานภาพสมรสน่าจะเป็นตัวกำหนดสำคัญต่อความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือมากกว่าภูมิหลังทางด้านอื่น ๆ เมื่อนำภูมิหลังทั้ง 3 ด้านมาวิเคราะห์ในแบบจำลองเดียวกันเพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ กับความรู้เรื่องโรคเอดส์แล้วพบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำเข้ามาวิเคราะห์ในแบบจำลองการวิเคราะห์จำแนกพหุ สามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามคือความรู้เรื่องโรคเอดส์ได้ร้อยละ 6.0 (R^2 = 0.060) เมื่อศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอิสระตัวใดตัวหนึ่งเพียงตัวเดียวที่มีต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ตัวแปร อายุและระดับการศึกษา และเมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอิสระอื่น ๆ แล้วพบว่า อิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามมีทั้งเท่าเดิมและลดลง โดยตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามเท่าเดิมคือ ตัวแปรระดับการศึกษา รายได้ และภูมิลำเนาเดิม แสดงว่าตัวแปรอิสระตัวอื่นไม่มีอิทธิพลต่อตัวแปรอิสระตัวนี้ ส่วนตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามลดลงคือ ตัวแปรอายุ สถานภาพสมรส ที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเล และระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือ หมายความว่าตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ ที่นำเข้าควบคุม

มีผลต่อตัวแปรตาม โดยตัวแปรอิสระแต่ละตัวนี้อาจมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ ในแบบจำลองเดียวกันทำให้ความสามารถในการอธิบายความผันแปรของความรู้เรื่องโรคเอดส์ลดลง

ตารางที่ 15 การวิเคราะห์จำแนกพหุ (MCA) ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง จำแนกตามลักษณะภูมิหลังทางประชากร

ตัวแปรภูมิหลังทางประชากร	ค่าที่ยังไม่ปรับ	ค่าที่ปรับแล้ว	จำนวนตัวอย่าง (N)
ค่าเฉลี่ยรวม	= 14.099		1,175
ภูมิหลังทางประชากร			
อายุ			
ต่ำกว่า 20 ปี	11.98	12.20	183
20 - 24 ปี	14.82	14.96	352
25 - 29 ปี	14.90	14.89	299
30 ปีขึ้นไป	13.81	13.55	330
eta	0.19***		
beta		0.19***	
สถานภาพสมรส			
ไม่เคยสมรส	13.88	13.87	838
เคยสมรส	14.65	14.69	331
eta	0.06*		
beta		0.07*	
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ยกกำลังสอง (R^2)			0.039

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์จำแนกพหุ (MCA) ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง จำแนกตามลักษณะภูมิหลังทางสังคม

ตัวแปรภูมิหลังทางสังคม	ค่าที่ยังไม่ปรับ	ค่าที่ปรับแล้ว	จำนวนตัวอย่าง (N)
ค่าเฉลี่ยรวม	= 14.117		1,175
<u>ภูมิหลังทางสังคม</u>			
<u>ระดับการศึกษา</u>			
ไม่ได้ศึกษา-ประถม1-4	13.46	13.41	391
ประถม5-7	14.19	14.26	624
มัธยมขึ้นไป	15.55	15.40	149
eta	0.12**		
beta		0.11**	
<u>ที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเล</u>			
เรือ	13.97	13.98	975
บ้านเช่า	14.92	14.87	189
eta	0.06*		
beta		0.06*	
<u>ภูมิลำเนาเดิม</u>			
ภาคกลาง	14.67	14.74	122
ภาคเหนือ	14.57	14.61	67
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	13.64	13.69	509
ภาคใต้	14.44	14.36	466
eta	0.08		
beta		0.07	
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ยกกำลังสอง (R^2)			0.023

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์จำแนกพหุ (MCA) ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง จำแนกตามลักษณะภูมิหลังทางเศรษฐกิจ

ตัวแปรภูมิหลังทางเศรษฐกิจ	ค่าที่ยังไม่ปรับ	ค่าที่ปรับแล้ว	จำนวนตัวอย่าง (N)
ค่าเฉลี่ยรวม	= 14.042		1,175
ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ			
รายได้ (ต่อเดือน)			
ต่ำกว่า 2,500 บาท	13.53	13.87	181
2,500 - 4,499 บาท	14.07	14.04	806
4,500 บาทขึ้นไป	14.46	14.24	166
eta	0.05		
beta		0.02	
ระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือ			
0 - 1 ปี	12.89	12.94	225
2 - 4 ปี	13.88	13.88	376
5 - 9 ปี	14.74	14.72	296
10 ปีขึ้นไป	14.48	14.45	256
eta	0.12**		
beta		0.11**	
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ยกกำลังสอง (R^2)			0.014

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์จำแนกพหุ (MCA) ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง จำแนกตามลักษณะภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม

ตัวแปรและกลุ่มย่อย	ค่าที่ยังไม่ปรับ	ค่าที่ปรับแล้ว	จำนวนตัวอย่าง (N)
ค่าเฉลี่ยรวม	= 14.116		1,175
<u>ลักษณะภูมิหลัง</u>			
<u>อายุ</u>			
ต่ำกว่า 20 ปี	11.99	12.24	183
20 - 24 ปี	14.78	14.71	345
25 - 29 ปี	14.99	14.84	288
30 ปีขึ้นไป	13.85	13.92	322
eta	0.19***		
beta		0.16***	
<u>ระดับการศึกษา</u>			
ไม่ได้ศึกษา-ประถม1-4	13.47	13.31	386
ประถม5-7	14.19	14.39	610
มัธยมขึ้นไป	15.57	15.18	142
eta	0.12**		
beta		0.12**	
<u>สถานภาพสมรส</u>			
ไม่เคยสมรส	13.89	13.96	812
เคยสมรส	14.68	14.52	326
eta	0.07		
beta		0.05	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ตัวแปรและ กลุ่มย่อย	ค่าที่ยังไม่ปรับ	ค่าที่ปรับแล้ว	จำนวนตัวอย่าง (N)
รายได้ (ต่อเดือน)			
ต่ำกว่า 2,500 บาท	13.85	14.43	173
2,500 - 4,499 บาท	14.12	14.10	800
4,500 บาทขึ้นไป	14.45	13.89	165
eta	0.03		
beta		0.03	
ที่พักอาศัยขณะที่ ไม่ได้ออกทะเล			
เรือ	13.96	14.04	953
บ้านเช่า	14.96	14.55	185
eta	0.07		
beta		0.03	
ระยะเวลาที่ ทำงานเป็น ลูกเรือ			
0 - 1 ปี	13.09	13.47	217
2 - 4 ปี	13.94	13.99	373
5 - 9 ปี	14.74	14.43	295
10 ปีขึ้นไป	14.55	14.50	253
eta	0.11		
beta		0.07	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ตัวแปรและกลุ่มย่อย	ค่าที่ยังไม่ปรับ	ค่าที่ปรับแล้ว	จำนวนตัวอย่าง (N)
ภูมิลำเนาเดิม			
ภาคกลาง	14.65	14.65	120
ภาคเหนือ	14.55	14.47	64
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	13.69	13.70	500
ภาคใต้	14.40	14.39	454
eta	0.07		
beta		0.07	
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ยกกำลังสอง (R^2)			0.060

Eta หมายถึง ค่าสถิติที่ระบุความสามารถของตัวแปรอิสระในการอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม

Beta หมายถึง ค่าสถิติที่ระบุความสามารถของตัวแปรอิสระในการอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามเมื่อควบคุมผลของตัวแปรอิสระอื่น ๆ ทุกตัวแล้ว

R^2 หมายถึง ค่าสถิติที่ระบุความสามารถของตัวแปรอิสระทุกตัวรวมกันในการอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม

* ระดับนัยสำคัญของสถิติ $F \leq 0.05$

** ระดับนัยสำคัญของสถิติ $F \leq 0.01$

*** ระดับนัยสำคัญของสถิติ $F \leq 0.000$

3. <u>ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์</u>

ส่วนนี้จะเสนอผลการศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ตามลักษณะภูมิหลังทางด้านต่าง ๆ โดยการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ออกเป็น 4 แบบด้วยกันได้แก่

1. เอกสารแผ่นพับเรื่องโรคเอดส์
2. โปสเตอร์นิทรรศการและการแสดงละครที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคเอดส์
3. การอบรมและนำผู้ติดเอดส์มาให้ชม
4. วีดีโอและเทปที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคเอดส์

แม้ว่าที่ผ่านมาจะไม่มีการกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรส ที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเล และระยะเวลาที่ทำงาน กับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์แต่สำหรับกลุ่มลูกเรือประมงเป็นประชากรกลุ่มที่ยังไม่มีผู้ศึกษาถึงคุณลักษณะต่าง ๆ อย่างละเอียดมาก่อน ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้จึงได้นำภูมิหลังด้านต่าง ๆ ของลูกเรือประมงมาศึกษาความสัมพันธ์กับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่เหมาะสม

ข้อมูลในตารางที่ 19 แสดงว่ากว่า 2 ใน 5 ของลูกเรือมีความเห็นว่าเอกสารแผ่นพับเรื่องโรคเอดส์เป็นรูปแบบที่เหมาะสมในการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ กว่า 1 ใน 4 เล็กน้อยเห็นว่าวีดีโอและเทปที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโรคเอดส์ เป็นรูปแบบที่เหมาะสม อีกร้อยละ 30 เห็นว่าการอบรมฯ และโปสเตอร์ฯ เป็นรูปแบบที่เหมาะสมเท่า ๆ กัน (คือร้อยละ 15 สำหรับแต่ละแบบ)

3.1 อายุ

อายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่แสดงให้เห็นประสบการณ์ที่ผ่านมาในชีวิต ผู้ที่มีประสบการณ์ต่างกันย่อมมีความชอบและความถนัดที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้ที่มีอายุต่างกันก็น่าจะมีความเห็นต่างกันเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมในการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 19 แสดงว่ามีความแตกต่างกันเล็กน้อยในความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบของสื่อตามกลุ่มอายุ แม้ว่าในทุกกลุ่มอายุจะมีสัดส่วนของผู้ที่เลือกการเผยแพร่ในรูปเอกสารแผ่นพับฯมากที่สุด โดยพบว่า กลุ่มลูกเรือที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีมีแนวโน้มจะเห็นว่าเอกสารแผ่นพับเป็นรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่เหมาะสมน้อยกว่ากลุ่มอายุมากกว่า 20 ปี (ร้อยละ 38 เปรียบเทียบกับร้อยละ 44) ในขณะที่กลุ่มอายุน้อยกว่า 20 ปีมีแนวโน้มจะเลือกวิดีโอและเทปมากกว่ากลุ่มอายุ 20 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 33 เปรียบเทียบกับร้อยละ 26) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าลูกเรือที่อายุน้อยกว่าสามารถที่จะปรับตัว และเลือกใช้สื่อที่มีความทันสมัยได้ดีมากกว่าลูกเรือที่อายุมากกว่า ดังนั้นลูกเรือที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีจึงเลือกสื่อที่เป็นวิดีโอและเทปใน

สัดส่วนที่มากที่สุด ในขณะที่ลูกเรือที่อายุมากกว่าก็จะเลือกสื่อที่ไม่สลับซับซ้อน ไม่ต้องอาศัยความเข้าใจในการใช้มากนัก รวมทั้งสามารถซักถามข้อสงสัยได้ ลูกเรือที่อายุ 30 ปีขึ้นไปจึงเป็นกลุ่มที่เลือกสื่อที่เป็นการฝึกอบรมและนำผู้ที่ติดเชื้อเอดส์มาให้ชมเป็นสัดส่วนที่มากที่สุดและแตกต่างจากกลุ่มอายุอื่นอย่างชัดเจนคือร้อยละ 18 เปรียบเทียบกับร้อยละ 14

แต่จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่เหมาะสมด้วยค่าสถิติไคสแควร์พบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกับที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่าลูกเรือประมงที่มีอายุน้อยกว่าน่าจะเลือกสื่อสิ่งพิมพ์เป็นรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าสื่อชนิดอื่น ๆ เมื่อเทียบกับลูกเรือประมงที่มีอายุมากกว่า การที่อายุไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้นั้นอาจจะเนื่องมาจากปัจจัยอื่น ๆ มีอิทธิพลมากกว่า ซึ่งจะได้พิจารณาปัจจัยอื่น ๆ ในรายละเอียดต่อไป

ตารางที่ 19 ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง จำแนกตามอายุของลูกเรือ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์	อายุ				รวม
	ต่ำกว่า 20 ปี	20 - 24 ปี	25 - 29 ปี	30 ปีขึ้นไป	
เอกสารแผ่นพับฯ	38.0	44.8	42.1	43.9	42.7
โปสเตอร์ นิทรรศการและการแสดงละคร	15.5	14.8	18.6	11.6	15.0
การอบรมและนำผู้ติดเอดส์มาให้ชม	13.4	14.8	13.4	18.2	15.2
วิดีโอและเทป	33.2	25.6	25.9	26.3	27.1
รวม	100.0(187)	100.0(344)	100.0(290)	100.0(319)	100.0 (1,141)

χ^2 = 12.45 P-value = 0.18933

3.2 ระดับการศึกษา

การศึกษานับว่าเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการเลือกรับข่าวสาร ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่า หรือมีความรู้มากกว่าย่อมจะได้เปรียบในการเลือกรับสารเพราะมีโอกาสที่จะใช้สารและเข้าใจสารมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่า จากตารางที่ 20 พบว่าร้อยละของลูกเรือที่เลือกเอกสารแผ่นพับเป็นรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์มีความแตกต่างกันตามระดับการศึกษาแต่มีค่าใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ลูกเรือที่มีการศึกษาตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไปจะมีสัดส่วนของผู้ที่มีความคิดเห็นว่าเอกสารแผ่นพับเรื่องโรคเอดส์เป็นรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่เหมาะสมมากที่สุดร้อยละ 44 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ไม่แตกต่างจากลูกเรือที่มีการศึกษาตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 5 - 7 มากนัก คือร้อยละ 43 ส่วนกลุ่มลูกเรือที่มีความคิดเห็นว่าเอกสารแผ่นพับเรื่องโรคเอดส์เป็นรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่เหมาะสมน้อยที่สุดแต่สัดส่วนไม่แตกต่างกันมากนักร้อยละ 42 คือลูกเรือกลุ่มที่ไม่ได้เรียนหรือมีระดับการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ซึ่งสามารถจะอธิบายได้ว่าการที่ลูกเรือกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนในการเลือกสิ่งตีพิมพ์น้อยที่สุดนั้นเป็นเพราะระดับการศึกษานั่นเอง การใช้สื่อที่เป็นสิ่งตีพิมพ์จำเป็นต้องอาศัยการอ่านหากไม่ได้รับการศึกษาหรือมีการศึกษาน้อยย่อมทำให้ไม่สะดวกที่จะใช้สื่อประเภทนี้ ในขณะที่กลุ่มที่ไม่ได้เรียนหรือเรียนจบชั้นประถม 1 - 4 มีร้อยละของผู้ที่เลือกการอบรมฯ มากกว่ากลุ่มที่เรียนจบชั้นมัธยม (ร้อยละ20 เปรียบเทียบกับร้อยละ 13) ส่วนกลุ่มที่เรียนจบชั้นมัธยมมีแนวโน้มจะเลือกวิดีโอและเทปมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เรียนหรือเรียนจบชั้นประถม 1 - 4 (ร้อยละ 31 เปรียบเทียบร้อยละ 25) ซึ่งอธิบายได้ว่า รูปแบบการเผยแพร่โดยวิธีอบรมรูปแบบที่ทำความเข้าใจได้ง่ายมีผู้อบรมและอธิบายให้ หากไม่เข้าใจก็สามารถซักถามได้ไม่จำเป็นต้องใช้ความสามารถในการอ่านเช่นรูปแบบอื่นไม่ว่าจะเป็นนิทรรศการ และวิดีโอหรือเทปที่อาจมีตัวหนังสืออธิบายและจำเป็นต้องอาศัยการอ่านประกอบจึงจะเข้าใจ

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่เหมาะสมด้วยค่าสถิติไคสแควร์พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\leq$ 0.05 และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือลูกเรือประมงที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีสัดส่วนของผู้ที่เลือกสื่อสิ่งพิมพ์เป็นรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าสื่อชนิดอื่น เมื่อเทียบกับลูกเรือประมงที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าและสูงกว่า

เมื่อนำอายุเข้ามาร่วมพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมในการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง พบว่า ไม่สามารถพิจารณาความสัมพันธ์ในกลุ่มอายุที่ต่ำกว่า 20 ปีได้ เพราะไม่มีกลุ่มตัวอย่างที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไปที่เลือกโปสเตอร์ นิทรรศการ และการแสดงละครเป็นรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่เหมาะสม สำหรับในกลุ่มอายุอื่น ๆ พบว่าทิศทางความสัมพันธ์ไม่

แตกต่างกันมากนัก ในแต่ละกลุ่มอายุโดยที่เอกสารแผ่นพับฯยังคงเป็นรูปแบบที่มีผู้เลือกมากที่สุด และพบว่าความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\leq$ 0.05 เฉพาะกลุ่มอายุ 25 - 29 ปีเท่านั้น แสดงว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ ไม่น่าจะมีผลต่อระดับการศึกษาของลูกเรือที่มีต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่เหมาะสม

ตารางที่ 20 ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง จำแนกตามระดับการศึกษาของลูกเรือ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์	ระดับการศึกษา			รวม
	ไม่ได้เรียน-ประถม 4	ประถม 5-7	มัธยมขึ้นไป	
เอกสารแผ่นพับฯ	42.0	43.0	43.8	42.8
โปสเตอร์ นิทรรศการ และการแสดงละคร	12.9	17.1	11.8	15.0
การอบรมและนำผู้ติดเอดส์มาให้ชม	20.3	12.2	13.2	15.0
วิดีโอและเทป	24.8	27.8	31.3	27.2
รวม	100.0(379)	100.0(609)	100.0(144)	100.0(1,132)
	χ^2 = 16.39		P-value = 0.01183	

ตารางที่ 21 ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง จำแนกตามระดับการศึกษาและอายุของลูกเรือ

อายุและความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์	ระดับการศึกษา			
	ไม่ได้เรียน-ประถม 4	ประถม 5-7	มัธยมขึ้นไป	รวม
ต่ำกว่า 20 ปี				
เอกสารแผ่นพับฯ	26.9	42.1	21..4	38.4
โปสเตอร์ นิทรรศการฯ	15.4	14.5	21.4	15.1
การอบรมฯ	23.1	12.4	-*	13.0
วิดีโอและเทป	34.6	31.0	57.1	33.5
รวม	100.0(26)	100.0(145)	100.0(14)	100.0(185)
	χ^2 = 9.36		P-value =	0.15408
20 - 24 ปี				
เอกสารแผ่นพับฯ	39.5	44.7	47.5	44.4
โปสเตอร์ นิทรรศการฯ	10.5	16.7	7.5	14.9
การอบรมฯ	23.7	13.6	15.0	14.9
วิดีโอและเทป	26.3	25.0	30.0	25.7
รวม	100.0(38)	100.0(264)	100.0(40)	100.0(342)
	χ^2 = 5.40		P-value =	0.49359
25 - 29 ปี				
เอกสารแผ่นพับฯ	45.0	40.8	40.0	41.8
โปสเตอร์ นิทรรศการฯ	8.8	24.3	18.2	18.8
การอบรมฯ	22.5	7.9	14.5	13.2
วิดีโอและเทป	23.8	27.0	27.3	26.1
รวม	100.0(80)	100.0(152)	100.0(55)	100.0(287)
	χ^2 = 15.84		P-value =	0.01466

ตารางที่ 21 (ต่อ)

อายุและความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์	ระดับการศึกษา			
	ไม่ได้เรียน-ประถม 4	ประถม 5-7	มัธยมขึ้นไป	รวม
30 ปีขึ้นไป				
เอกสารแผ่นพับฯ	43.0	42.6	54.3	44.2
โปสเตอร์ นิทรรศการฯ	14.5	4.3	2.9	11.7
การอบรมฯ	18.7	17.0	14.3	18.0
วิดีโอและเทป	23.8	36.2	28.6	26.2
รวม	100.0(235)	100.0(47)	100.0(35)	100.0(317)
	χ^2 = 9.76		P - value =	0.13517

*ไม่มีจำนวนตัวอย่าง

3.3 รายได้

ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นตัวแปรที่สำคัญตัวหนึ่งที่กำหนดโอกาสในการเลือกรับสาร เพราะผู้ที่มีรายได้ต่างกันย่อมมีโอกาสในการเลือกรับสารแตกต่างกัน จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่าลูกเรือกลุ่มที่มีรายได้น้อยคือมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 2,500 บาทจะมีสัดส่วนของผู้ที่เลือกเอกสารแผ่นพับเป็นรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์มากที่สุด คือร้อยละ 44 เช่นเดียวกับกลุ่มลูกเรือที่มีรายได้เดือนละ 2,500 - 4,499 บาท กลุ่มที่มีสัดส่วนของผู้ที่เลือกเอกสารแผ่นพับเป็นรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์น้อยที่สุดคือลูกเรือที่มีรายได้สูง คือมีรายได้เดือนละ 4,500 บาทขึ้นไปร้อยละ 38 ในทางกลับกันกลุ่มที่มีรายได้สูงนี้เป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนของผู้ที่เลือกวิดีโอและเทปเป็นรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์มากที่สุด ร้อยละ 33 รองลงมาคือลูกเรือที่มีรายได้ช่วงกลางเดือนละ 2,500 - 4,499 บาทร้อยละ 27 และกลุ่มลูกเรือที่มีรายได้ต่ำคือต่ำกว่า 2,500 บาทต่อเดือนมีสัดส่วนร้อยละ 24

ผลที่พบนั้นไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยพบว่า ลูกเรือที่มีรายได้ต่ำกว่าเลือกสื่อสิ่งพิมพ์เป็นรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์มากกว่าสื่อชนิดอื่น เมื่อเทียบกับลูกเรือที่มีรายได้สูงกว่า ความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\leq$ 0.05 น่าสังเกตว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำเลือกเอกสารแผ่นพับมากกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งความสัมพันธ์ที่ปรากฏไม่แตกต่างจากความสัมพันธ์

ระหว่างการศึกษากับรูปแบบที่เหมาะสมในการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์มากนัก น่าจะเนื่องมาจากลูกเรือที่มีการศึกษาสูงก็มีรายได้สูงตามไปด้วย ในขณะที่ลูกเรือที่มีการศึกษาต่ำรายได้ก็ต่ำเช่นกัน ดังนั้นการใช้เอกสารแผ่นพับที่เจ้าหน้าที่แจกจะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายมากที่สุด ถึงแม้ลูกเรือที่มีรายได้ต่ำซึ่งจะมีระดับการศึกษาต่ำด้วยอาจจะมีปัญหาในการอ่าน แต่การใช้สื่อชนิดนี้จะช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย ดังนั้นจึงเลือกสื่อประเภทนี้เป็นรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ในขณะที่ลูกเรือที่มีรายได้สูงเลือกวิดีโอและเทปเป็นรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ในสัดส่วนสูงสุด เนื่องจากมีรายได้สูงจึงน่าจะสะดวกในการใช้สื่อที่ทันสมัยกว่าและต้องใช้อุปกรณ์มากกว่า เช่นใช้วิดีโอและเทปก็ต้องมีเครื่องเล่นวิดีโอ โทรทัศน์และเครื่องเล่นเทป จึงทำให้ลูกเรือกลุ่มที่มีรายได้ต่ำไม่สะดวกที่จะใช้สื่อเหล่านี้

เมื่อนำการศึกษามาเป็นตัวแปรควบคุม พบว่าทิศทางความสัมพันธ์ยังคงเดิม แต่ไม่สามารถสรุปความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่เหมาะสมของลูกเรือได้เนื่องจากในกลุ่มที่เรียนจบชั้นมัธยมขึ้นไปมีจำนวนตัวอย่างในตารางย่อยน้อยกว่า 5 ราย สำหรับการศึกษากลุ่มอื่น ๆ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่เหมาะสมของลูกเรือลดน้อยลงอย่างมากจนไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลจากการนำการศึกษาของลูกเรือเข้ามาร่วมพิจารณาด้วยทำให้สรุปได้ว่ารายได้ไม่น่าจะเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่เหมาะสมของลูกเรือ

ตารางที่ 22 ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง จำแนกตามรายได้ของลูกเรือ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์	รายได้ (ต่อเดือน)			รวม
	ต่ำกว่า 2,500	2,500 - 4,499	4,500 ขึ้นไป	
เอกสารแผ่นพับฯ	44.3	43.8	37.7	43.0
โปสเตอร์ นิทรรศการฯ	9.7	15.9	16.0	14.9
การอบรมฯ	21.6	13.8	13.6	15.0
วิดีโอและเทป	24.2	26.5	32.5	27.1
รวม	100.0(176)	100.0(781)	100.0(162)	100.0(1,119)
	χ^2 = 13.62		P-value = 0.0342	

ตารางที่ 23 ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง จำแนกตามรายได้และระดับการศึกษาของลูกเรือ

ระดับการศึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์	รายได้ (ต่อเดือน) ต่ำกว่า 2,500	2,500 - 4,499	4,500 ขึ้นไป	รวม
ไม่ได้เรียน - ป.1 - 4				73127
เอกสารแผ่นพับฯ	41.9	45.6	29.2	42.1
โปสเตอร์ นิทรรศการฯ	8.1	12.1	20.0	12.8
การอบรมฯ	25.8	19.4	16.9	20.0
วิดีโอและเทป	24.2	23.0	33.8	25.1
รวม	100.0 (176)	100.0(248)	100.0(65)	100.0(375)
	χ^2 = 10.93		P - value =	0.09064
ป.5 - 7				
เอกสารแผ่นพับฯ	46.2	42.6	43.8	43.3
โปสเตอร์ นิทรรศการฯ	11.8	18.6	14.1	17.1
การอบรมฯ	17.2	10.7	12.5	11.9
วิดีโอและเทป	24.7	28.1	29.7	27.8
รวม	100.0(93)	100.0(441)	100.0(64)	100.0(598)
	χ^2 = 5.88		P - value =	0.43659
มัธยมศึกษาขึ้นไป				
เอกสารแผ่นพับฯ	46.2	44.6	42.4	44.2
โปสเตอร์ นิทรรศการฯ	-*	13.0	12.1**	11.6
การอบรมฯ	23.1**	14.1	9.1**	13.8
วิดีโอและเทป	30.8**	28.3	36.4	30.4
รวม	100.0(13)	100.0(92)	100.0(33)	100.0(138)
	χ^2 = 3.60		P - value =	0.

* ไม่มีจำนวนตัวอย่าง

** มีจำนวนตัวอย่างไม่ถึง 5 ราย

3.4 สถานภาพสมรสของลูกเรือ

ในด้านสถานภาพสมรสของลูกเรือพบว่า ลูกเรือที่ไม่เคยสมรสและเคยสมรสมีสัดส่วนของผู้ที่เลือกเอกสารแผ่นพับฯ เป็นรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ไม่แตกต่างกันมากนัก (เปรียบเทียบร้อยละ 43 กับร้อยละ 44) ในขณะที่ลูกเรือที่ไม่เคยสมรสร้อยละ 26.0 และลูกเรือที่เคยสมรสร้อยละ 30 เลือกวีดีโอและเทป โดยค่าความแตกต่างนี้ไม่มีนัยสำคัญต่อความคิดเห็นในการเลือกรูปแบบที่เหมาะสมในการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง

ตารางที่ 24 ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง จำแนกตามสถานภาพสมรสของลูกเรือ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์	สถานภาพสมรส		รวม
	ไม่เคยสมรส	เคยสมรส	
เอกสารแผ่นพับฯ	42.5	43.5	42.8
โปสเตอร์ นิทรรศการ และการแสดงละคร	16.3	11.7	15.0
การอบรมและนำผู้ติดเอดส์มาให้ชม	15.3	15.1	15.2
วิดีโอและเทป	26.0	29.6	27.0
รวม	100.0(812)	100.0(324)	100.0(1,136)
	χ^2 = 4.37	P-value = 0.22403	

3.5 ระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์พบว่ากลุ่มลูกเรือที่ทำงานมานาน 2 - 4 ปี 5 - 9 ปี และ 10 ปีขึ้นไป มีสัดส่วนของผู้ที่เลือกเอกสารแผ่นพับเป็นรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่เหมาะสมใกล้เคียงกัน โดยลูกเรือที่ทำงานมานาน 5 - 9 ปีมีสัดส่วนสูงสุดร้อยละ 45 ในขณะที่ลูกเรือที่เพิ่งเริ่มทำงานได้ 0 - 1 ปีมีสัดส่วนต่ำสุดร้อยละ 40 สำหรับลูกเรือที่ทำงานมานาน 10 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนของผู้ที่เลือกวีดีโอเทปเป็นรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์สูงสุด ซึ่ง

เป็นสัดส่วนที่แตกต่างจากลูกเรือกลุ่มอื่น ๆ อย่างชัดเจน (ร้อยละ 34 กับร้อยละ 25) อาจจะอธิบายได้ว่าลูกเรือที่ทำงานมานานมีโอกาสได้รับความรู้ในเรื่องต่าง ๆ จากเอกสารแผ่นพับที่ทางเจ้าหน้าที่มาแจกให้มากกว่า การใช้สื่อที่เป็นวีดีโอและเทปจึงน่าจะมีความแปลกใหม่ อาจจะดึงดูดใจและน่าสนใจมากกว่า ดังนั้นกว่า 1 ใน 3 จึงมีความคิดเห็นว่า วีดีโอและเทปเป็นรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามความแตกต่างนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือจึงไม่น่าจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์

ตารางที่ 25 ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง จำแนกตามระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์	ระยะเวลาที่ทำงานเป็นลูกเรือ				รวม
	0 -1 ปี	2 - 4 ปี	5 - 9 ปี	10 ปีขึ้นไป	
เอกสารแผ่นพับฯ	39.8	42.9	45.1	42.5	42.8
โปสเตอร์ นิทรรศการและการแสดงละคร	17.2	17.7	14.6	9.5	15.0
การอบรมและนำผู้ติดเอดส์มาให้ชม	17.6	14.5	15.3	13.9	15.2
วีดีโอและเทป	25.3	24.9	25.1	34.1	27.1
รวม	100.0(221)	100.0(373)	100.0(295)	100.0(252)	100.0 (1,141)

χ^2 = 15.64 P-value = 0.07468

3.6 ที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเล

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่เหมาะสม พบว่าผู้ที่พักอาศัยอยู่ในเรือและพักอยู่บ้านเช่าที่เลือกเอกสารแผ่นพับฯ เป็นรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่เหมาะสมมีสัดส่วนใกล้เคียงกันคือ ประมาณร้อยละ 43 ในขณะที่ร้อยละ 30 ของลูกเรือที่พักอยู่ที่บ้านเช่าขณะที่ไม่ได้ออกทะเลเลือกวีดีโอและเทปเป็นรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่

เหมาะสม และลูกเรือที่อาศัยอยู่บนเรือขณะที่ไม่ได้ออกทะเลเลือกรูปแบบนี้ในสัดส่วนประมาณร้อยละ 27 ส่วนรูปแบบอื่นมีสัดส่วนการเลือกที่ไม่แตกต่างกันมากนักยกเว้นโปสเตอร์นิทรรศการ และการแสดงละครที่มีลูกเรือที่พักอยู่บนเรือขณะที่ไม่ได้ออกทะเลเลือกในสัดส่วนสูงสุดร้อยละ 16 ซึ่งแตกต่างจากลูกเรือที่พักอยู่ที่บ้านเช่าขณะที่ไม่ได้ออกทะเลที่เลือกรูปแบบนี้ร้อยละ 11 จากผลที่ปรากฏเป็นไปได้ว่าลูกเรือที่อาศัยอยู่ที่บ้านเช่าขณะที่ไม่ได้ออกทะเลอาจจะมีความสะดวกในการใช้โทรทัศน์ วิทยุ และเครื่องเล่นวีดีโอมากกว่าลูกเรือที่พักอยู่บนเรือขณะที่ไม่ได้ออกทะเลจึงมีสัดส่วนของผู้ที่เลือกรูปแบบนี้มากกว่า แต่ค่าความแตกต่างนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเป็นไปได้ว่าที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเลไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมในการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง

เมื่อนำรายได้เข้ามาร่วมพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่เหมาะสมแล้ว ปรากฏผลว่าไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่เหมาะสม โดยไม่พบนัยสำคัญทางสถิติในทุกกลุ่มรายได้ การที่ไม่ปรากฏความสัมพันธ์กันนี้น่าจะเป็นเพราะว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่เหมาะสมเป็นไปตามความพึงพอใจของลูกเรือ ไม่ว่าจะพักอยู่ที่บ้านเช่าหรือบนเรือในขณะที่ไม่ได้ออกทะเลจึงไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างเนื่องจากผลการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าช่วงที่หยุดพักไม่ได้ออกทะเลเป็นช่วงสั้น ๆ ไม่กี่วัน ดังนั้นจึงไม่น่าจะมีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ที่เหมาะสม

ตารางที่ 26 ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง จำแนกตามที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเล

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์	ที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเล		รวม
	บ้านเช่า	เรือ	
เอกสารแผ่นพับฯ	43.1	42.8	42.8
โปสเตอร์ นิทรรศการฯ	10.6	15.8	14.9
การอบรมฯ	16.0	15.0	15.2
วิดีโอและเทป	30.3	26.5	27.1
รวม	100.0(188)	100.0(952)	100.0(1,140)
	χ^2 = 3.71	P-value = 0.29448	

ตารางที่ 27 ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ของลูกเรือประมง จำแนกตามที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเลและรายได้ของลูกเรือ

รายได้และความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์	ที่พักอาศัยขณะที่ไม่ได้ออกทะเล		
	บ้านเช่า	เรือ	รวม
ต่ำกว่า 2,500 บาท			
เอกสารแผ่นพับฯ	44.3	44.4	44.3
โปสเตอร์ นิทรรศการฯ	10.0	8.3	9.7
การอบรมฯ	21.4	22.2	21.6
วิดีโอและเทป	24.3	25.0	24.4
รวม	100.0(140)	100.0(36)	100.0(176)
	χ^2 = 0.10	P - value =	0.99221
2,500 - 4,499 บาท			
เอกสารแผ่นพับฯ	44.2	41.8	43.8
โปสเตอร์ นิทรรศการฯ	16.9	9.1	15.8
การอบรมฯ	13.4	16.4	13.8
วิดีโอและเทป	25.5	32.7	26.5
รวม	100.0(670)	100.0(110)	100.0(780)
	χ^2 = 6.18	P - value =	0.10334
4,500 บาทขึ้นไป			
เอกสารแผ่นพับฯ	35.8	43.6	37.7
โปสเตอร์ นิทรรศการฯ	16.3	15.4	16.0
การอบรมฯ	14.6	10.3	13.6
วิดีโอและเทป	33.3	30.8	32.7
รวม	100.0(123)	100.0(39)	100.0(162)
	χ^2 = 0.97	P - value =	0.80800